

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

Sak 2023/186

Behandling av søknad om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt

Vedtak av 25.02.2025 fra Diskrimineringsnemnda.

Nemndas sammensetning:
Bjørnar Borvik (nemndleder)
Kirsti Coward
Erik Eldjarn

Postadresse	Telefon	E-post	Hjemmeside
Diskrimineringsnemnda Kaigaten 9 5015 Bergen	(+47) 909 33 125	post@diskrimineringsnemnda.no	www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder søknad om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt.

Bakgrunn

På bakgrunn av klage mot Melhus kommune fattet Diskrimineringsnemnda 6. mai 2024 følgende vedtak:

1. Melhus kommune diskriminerer A på grunn av manglende universell utforming.
2. Melhus kommune pålegges å få på plass fungerende teleslynge i Melhus rådhus og Midt legesenter. Frist for retting settes til 15. juni 2024.
3. For å sikre gjennomføringen av pålegget vedtar nemnda tvangsmulkt med kroner 3 000 per virkedag inklusive lørdag. Nemndleder kan beslutte at tvangsmulkten begynner å løpe når fristen er utløpt uten at retting har funnet sted.

Nemnda mottok ikke tilbakemelding fra kommunen om status for retting eller eventuell dokumentasjon knyttet til gjennomført retting, ved utløpet av rettefristen. Nemndlederen besluttet derfor å illegge tvangsmulkten med virkning fra 17. juni 2024.

Pålegget om retting ble oppfylt 28. oktober 2024, slik at tvangsmulkten løp fra og med 17. juni 2024 til og med 27. oktober 2024.

Melhus kommune søkte 10. desember 2024 om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt, jf. diskrimineringsombudsloven § 13 tredje ledd.

Søknaden ble behandlet i nemndas møte 13. februar 2025 i Statens Hus i Bergen og via videokonferanse. Nemnda var satt med nemndleder Bjørnar Borvik og nemndmedlemmene Kirsti Coward og Erik Eldjarn (vara). Sekretariatet var representert ved Kristine F. Sandven, Thea Austgulen og Ruth J. Øijordsbakken.

Melhus kommune har i hovedsak anført

Etter at nemnda fattet vedtak med pålegg og tvangsmulkt, tok Melhus kommune umiddelbart grep ved å be om rådgivning fra Melhus Hørsel AS, som anbefalte en tilpasset løsning for å imøtekomme universell utforming. Kommunen fulgte disse rådene, og utstyret var ferdig montert 28. oktober 2024.

Oppfyllelsen av nemndas pålegg ble imidlertid forsinket på grunn av følgende uforutsette forsinkelser underveis i prosjektet:

- misforståelse i kommunikasjonen mellom kommunen og leverandøren førte til feilsending av e-post
- ferieavvikling hos leverandøren og behov for tekniske justeringer
- ferieavvikling i Melhus kommune i perioden dagmulkten har løpt

Det foreligger på denne bakgrunn «særlige grunner» for å sette ned ilagt tvangsmulkt. Kommunen ber om at nemnda reduserer mulkten, ved å trekke fra periodene som har vært påvirket av ytre faktorer utenfor kommunens kontroll.

Nemndas syn på saken

Nemnda har kommet til at søknaden om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt skal avslås.

Sakens rettslige utgangspunkt

Det følger av diskrimineringsombudsloven § 13 tredje ledd at «nemnda kan sette ned eller frafalle ilagt tvangsmulkt når særlige grunner taler for det».

Ordlyden «særlige grunner» tilsier at muligheten for å sette ned eller frafalle ilagt tvangsmulkt bare unntaksvis skal brukes av nemnda. Det må foreligge vektige grunner. Det er overlatt til nemndas skjønn å avgjøre om lovens vilkår er oppfylt i det konkrete tilfellet.

Forarbeidene til bestemmelsen uttaler at dette for eksempel kan være aktuelt hvis det i ettertid viser seg at gjennomføringen av et pålegg innen fastsatt frist møter større vansker enn det som med rimelighet kunne forutsies. Det fremgår videre at økonomiske forhold bare i sjeldne tilfeller kan begrunne nedsettelse eller frafallelse av tvangsmulkt, jf. Prop. 80 L (2016-2017) side 107.

Forarbeidene til tilsvarende bestemmelse i den tidligere diskrimineringsombudsloven presiserer at det ikke må dreie seg om manglende vilje til etterlevelse, jf. Ot.prp. nr. 34 (2004-2005) side 72.

I Diskrimineringsnemndas bevisvurdering gjelder det alminnelige beviskravet i sivile saker. Nemnda skal legge til grunn det faktum som er mest sannsynlig, se for eksempel Høyesteretts dom i HR-2020-2476-A, avsnitt 74 og 75.

Den konkrete vurderingen

Melhus kommune er ansvarlig for universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Det innebærer blant annet at det i byggverk for publikum som hovedregel skal være lyd- og taleoverføringsutstyr.

Kommunen var klar over manglene knyttet til universell utforming og ble informert om den konkrete klagen i saken i mai 2023, uten at forholdet ble rettet.

I tilsvaret fra november 2023 opplyste kommunen at det innen utgangen av 2023 ville bli montert egnet utstyr på rådhuset. Kommunen har senere i saksforberedelsen ikke gitt uttrykk for at det var nødvendig å endre denne

planen, til tross for at nemnda uttrykkelig og ved flere anledninger har etterspurt status for innstallering av teleslyngeutstyret. Kommunen kommenterte heller ikke nemndas forhåndsvarsel om pålegg og tvangsmulkt i saken.

Spørsmålet for nemnda er om de forholdene kommunen viser til i brev 10. desember 2024 medfører at det foreligger «særlige grunner» som taler for nedsettelse av ilagt tvangsmulkt.

I kommunens søknad om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt er det ikke fremlagt noen form for dokumentasjon eller konkret oversikt over periodene kommunen mener nemnda må ta hensyn til. Det må forventes at Melhus kommune, som profesjonell part, bidrar til å klargjøre og dokumentere det faktiske grunnlaget for søknaden om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt. Nemnda vil likevel kommentere anførselene fra kommunen nedenfor.

I mangel av klare holdepunkter for det motsatte mener nemnda at Melhus kommune er nærmest til å bære ansvaret for misforståelsen i dialogen mellom dem og deres valgte leverandør. Melhus kommune forventes å ha prosedyrer som sikrer at kommunen, både som avsender og mottaker, raskt kan avdekke om en e-post har blitt feilsendt.

Når det gjelder ferieavvikling, bemerker nemnda at rettefristen, 15. juni 2024, ble fastsatt nettopp for å unngå sommerferieperioden. Nemnda mener videre at kommunen har hatt god tid til å gjennomføre rettingen innen denne fristen. Dette gjelder selv om det i prosessen viste seg at det var behov for enkelte tekniske justeringer for å tilpasse utstyret til de ulike lokalene. Før nemnda fattet sitt vedtak 6. mai 2024, hadde kommunen allerede hatt ett år fra de ble kjent med klagen til å utbedre forholdet. Det ble satt en relativt kort rettefrist i nemndas vedtak, blant annet fordi kommunen i tilsvaret til klagen i november 2023 informerte om at nødvendig utstyr på rådhuset ville bli installert innen utgangen av 2023.

Dokumentasjon i saken viser imidlertid at det aktuelle utstyret ikke ble bestilt før 2. juli 2024, det vil si 17 dager etter rettefristens utløp. Dette kan tyde på at kommunen har manglet vilje til å gjennomføre rettingen. Nemnda har for sin vurdering også sett hen til at kommunen ikke har oppdatert nemnda om vanskelighetene underveis når de oppstod. Tvert i mot har kommunen latt være å kommentere forhåndsvarselet om pålegg og tvangsmulkt. Samlet sett har det vist seg vanskelig å komme i dialog med kommunen. Det fremstår for nemnda som at pålegget med løpende tvangsmulkt var et nødvendig virkemiddel for at kommunen endelig satte i verk tiltak for å oppfylle sin plikt til universell utforming.

Etter nemndas syn har ikke kommunen sannsynliggjort at det foreligger forhold i saken som tilsier at gjennomføringen av rettepålegget har møtt på større vansker enn det som med rimelighet kunne forutsies.

Nemndas konklusjon er etter dette at det ikke foreligger «særlige grunner» som taler for nedsettelse av ilagt tvangsmulkt, jf. diskrimineringsombudsloven § 13 tredje ledd.

Slutning i sak 2023/186

Diskrimineringsnemnda har fattet følgende vedtak:

Søknad om nedsettelse av ilagt tvangsmulkt avslås.

Bjørnar Borvik
nemndleder

Kirsti Coward

Erik Eldjarn

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.